

GIẢNG VIÊN TỰ ĐỔI MỚI VÀ PHÁT TRIỂN BẰNG CÁCH NÀO?

“Giảng viên tự đổi mới và phát triển: Bằng cách nào?” (Chuẩn bị đội ngũ giảng viên đáp ứng tích cực đổi mới căn bản toàn diện giáo dục và đào tạo) là tên đề tài nghiên cứu của ThS. Nguyễn Thị Hằng Nga đã được Thứ trưởng Bộ GD&ĐT Phạm Mạnh Hùng đánh giá là 1 trong 2 tham luận xuất sắc tại Hội nghị giao ban công tác công đoàn các đại học quốc gia, đại học vùng, và cơ quan Bộ GD&ĐT diễn ra vào tháng 6/2017.

■ THUY LỆ

TẠI SAO GIẢNG VIÊN CẦN ĐỔI MỚI?

Vừa là giảng viên lại là cán bộ công đoàn của Khoa tiếng Anh, thuộc Trường Đại học Ngoại ngữ - ĐHQGHN, ThS. Nguyễn Thị Hằng Nga luôn gắn bó với công tác đổi mới trong dạy và học. Xuất phát từ kinh nghiệm thực tế trong nhiều năm, cô đã nghiên cứu và triển khai đề tài “Giảng viên tự đổi mới và phát triển: Bằng cách nào?”. Nghiên cứu này không chỉ nhận được lời khen của Thứ trưởng Phạm Mạnh Hùng mà còn tạo ấn tượng mạnh tại hội thảo quốc tế “Giảng dạy và học tập đa ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân ở các nước ASEAN” và Đại hội Công đoàn Trường Đại học Ngoại ngữ 2017 mới đây. Trong bối cảnh toàn ngành giáo dục đang khuyến khích giảng viên nghiên cứu khoa học bên cạnh các hoạt động giảng dạy, ThS. Nguyễn Thị Hằng Nga mong rằng nghiên cứu của mình sẽ góp phần hỗ trợ các đồng nghiệp về mặt tinh thần để họ cảm thấy sáng

tạo đổi mới là điều gần gũi, thực tế, lại có thể mang đến nhiều ý nghĩa hơn cho công việc giảng dạy.

Phó Thủ tướng Vũ Đức Đam tại phiên khai mạc Hội nghị hợp tác Á – Âu (ASEM) về giáo dục sáng tạo và xây dựng nguồn nhân lực tháng 3/2017 tại TP. Huế khẳng định giáo dục đào tạo hơn lúc nào hết cần khơi dậy hứng khởi, để học sinh, sinh viên và mọi người đam mê học hỏi, tìm tòi cuộc sống, thế giới quanh mình; đam mê để nghiên cứu, tiếp thu, làm chủ, sáng tạo tri thức, công nghệ mới để lập thân, lập nghiệp, cống hiến... PGS. TS. Lê Văn Canh - Trường Đại học Ngoại ngữ- khẳng định giáo viên là những người nghiên cứu và đổi mới tốt nhất trong lớp học của họ.

Việc giáo viên sáng tạo đổi mới sẽ tạo ra môi trường giàu sinh khí để tâm trí người học được nuôi dưỡng tươi tốt, từng bước cấy trồng đam mê học tập, sáng tạo nơi người học.

GIẢNG VIÊN ĐỔI MỚI BẰNG CÁCH NÀO?

Tự đổi mới và phát triển không phải là một khẩu hiệu chúng ta lập đi lập lại mà xong, nó là sự thay đổi về cách nghĩ và cách làm. Muốn nghĩ khác và làm khác, thì việc bắt tay vào quá trình tự học để tự đổi mới là yếu tố không thể thiếu.

Nghiên cứu của ThS. Nguyễn Thị Hằng Nga chỉ ra 5 gợi ý giảng viên nên làm để tự đổi mới.

Một là Thái độ “MorefromLess” - Nhiều hơn từ ít hơn. Như nhà khoa học hàng đầu Australia (Tổ chức Nghiên cứu Khoa học và Công nghiệp Khối Thịnh vượng Chung) bàn “các xu hướng lớn” tại Đại sứ quán Australia ở Hà Nội, ngày 18/8/2016; MorefromLess là thái độ chấp nhận thực tế khách quan với những điều hài lòng và không hài lòng (học sinh chưa tích cực, chương trình chưa phù hợp, chưa thú vị, chi trả không cao...),



từ đó nỗ lực tối ưu hóa hoàn cảnh của bản thân.

Hai là Bí quyết “Đôi bạn học tập” của người Do Thái. “Muốn đi nhanh đi một mình, muốn đi xa đi cùng bạn” xuất phát từ chính kinh nghiệm thực tiễn của tác giả. Trong các hoạt động nghiên cứu khoa học, ThS. Nguyễn Thị Hằng Nga luôn có sự ủng hộ, đồng hành của đồng nghiệp, bạn bè, chuyên gia. Nhờ đó, cô không cảm thấy chán nản và có thể kiên trì tự học.

Ba là Nghiên cứu tại chỗ (Actlocally). Đây là một phần của nguyên lí khá phổ biến trong nhiều lĩnh vực: “Thinkglobally, Actlocally”. Nghiên cứu tại chỗ là nghiên cứu về tình huống của mình, bởi chính mình, và cho chính mình.

Theo tỷ phú Jacma, cơ hội phát triển nằm ở việc giải quyết rắc rối của mình và giúp người khác giải quyết rắc rối của họ. Do đó, giảng viên cần chú

tâm đến việc giảng dạy của mình, xem mình khó chỗ nào, học sinh khó chỗ nào để tìm tòi giải pháp cho Phương pháp dạy, Phương pháp học, mối quan hệ người dạy- người học, môn học...

Bốn là Khởi đầu nhẹ nhàng (Startsmall). Mới bắt đầu đổi mới, chúng ta chỉ nên đặt ra các yêu cầu nhỏ để dễ thuyết phục và quản trị bản thân, bởi vì bộ não của con người có xu hướng chọn làm những điều dễ. Con người thay đổi dần dần trong một quãng thời gian, do đó sẽ có thể tiếp nhận những yêu cầu tương tự lớn hơn sau đó. ThS. Nguyễn Thị Hằng Nga bắt đầu đổi mới có ý thức từ năm 2010, nhưng mãi đến năm 2014, cô mới viết bài đăng báo đầu tiên khi có đủ tự tin và chất liệu. Các năm sau, số lượng bài viết tăng dần về số, lượng.

Năm là Tiếp cận đa ngành. Nhìn nhận nhiều hướng sẽ giúp chúng ta có được đầy đủ hơn và tiệm cận hơn

bản chất của đối tượng. Hơn nữa giáo dục con người thực sự liên quan đến rất nhiều ngành học, và các ngành học cũng kết nối với nhau không trực tiếp thì gián tiếp, không ít thì nhiều. Biết càng nhiều, nhìn từ nhiều góc độ càng làm cho hoạt động nghiên cứu của chúng ta dễ dàng và hiệu quả hơn. Tuy nhiên cũng không quá áp lực về khối lượng hiểu biết, quan trọng là tìm cách áp dụng sớm những thứ mình đọc được, học được.

“Chúng ta không cần phải đặc biệt hay xuất sắc. Nếu bắt tay đổi mới bản thân, chúng ta sẽ trở nên đặc biệt và xuất sắc so với chính bản thân mình trước đó. Có như vậy, chúng ta mới đào tạo ra những người học biết làm cho mình trở nên xuất sắc”, là thông điệp của ThS. Nguyễn Thị Hằng Nga gửi đến các thầy cô giáo từ công trình nghiên cứu này.